

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **67603** (13) **U**
(51) **МПК (2012.01)**
A01G 7/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ КАСКАДНОЇ СИДЕРАЦІЇ ГРЕЧКИ В СИСТЕМІ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

1

2

(21) u201110481

(22) 29.08.2011

(24) 27.02.2012

(46) 27.02.2012, Бюл.№ 4, 2012 р.

(72) АНТОНЕЦЬ СЕМЕН СВИРИДОНОВИЧ, ЛУБЕНЕЦЬ ВАСИЛЬ ПЕТРОВИЧ, ПОСПЕЛОВ СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ, САМОРОДОВ ВІКТОР МИКОЛАЙОВИЧ, АНТОНЕЦЬ АНТОНІНА СЕМЕНІВНА
(73) АНТОНЕЦЬ АНТОНІНА СЕМЕНІВНА

(57) 1. Спосіб каскадної сидерації гречки в системі органічного землеробства, що включає заробляння у ґрунт надземної маси, який **відрізняється** тим, що надземну масу заробляють у ґрунт два-три рази.

2. Спосіб за п. 1, який **відрізняється** тим, що перше заробляння проводять в фазу цвітіння - плодоутворення, а друге-третє - після проростання насіння, що опало.

Спосіб належить до сільського господарства і може знайти застосування в органічній, біологічній, біодинамічній системах землеробства, а також зональних системах землеробства, рослинництві, селекції і насінництві.

Відомий спосіб сидерації гречки, коли її прикочують і заробляють у ґрунт після подрібнення (див. Поспелов С., Самородов В. Сидерация: восстанавлюємо ґрунт, улучшаємо будучий урожай // Зерно, 2011. - № 1. - С. 16-22). При цьому для сидерації використовують малопродуктивні посіви, які на насіння збирати нерентабельно.

Незважаючи на корисність даного способу, кількість надземної маси, що надходить до ґрунту, не відповідає біологічним властивостям культури, що знижує ефективність сидерації.

Задача корисної моделі - підвищення ефективності застосування гречки як сидеральної культури.

Поставлена задача вирішується за рахунок того, що заробляння надземної маси гречки проводять двічі - тричі протягом вегетації. Перший раз - в фазу цвітіння - плодоутворення, а друге - після проростання насіння гречки, що опало, а третій - після другого проростання насіння.

Одним із провідних елементів ведення органічного землеробства є поповнення ґрунту органічною речовиною за рахунок внесення гною, вирощування бобових трав і сидеральних культур, ефективного повернення в ґрунт рослинних решток (див. Відтворення родючості ґрунтів у ґрунтозахисному землеробстві: Наукова монографія /

Шикла М.К., Антоненко С.С., Андрієнко В.О. та ін. / За ред. Шикли М.К. - К.: Оранта, 1998. - 680 с.). З огляду на це, важливим важелем відновлення і поповнення ґрунту органічною речовиною є широке застосування сидеральних культур, однією з яких є гречка.

Багаторічний досвід господарювання на засадах органічного землеробства в ПП «Агроекологія» Шишацького району Полтавської області свідчить, що гречка є важливою сидеральною культурою, але технологія її застосування потребує удосконалення.

В таблиці наведені результати польових досліджень щодо різних способів сидерації гречки. Якщо для сидерації використовувати посіви малопродуктивні, з яких збирати урожай не доцільно, то урожайність надземної маси, що надходила у ґрунт, становила 125 ц/га (таблиця).

В тому випадку, коли сидерації підлягали заплановані посіви гречки, то надземну масу перший раз заробляли у фазу цвітіння - плодоутворення (її урожайність становила 200-220 ц/га), а другий раз - після проростання насіння, що опало. За другим разом у ґрунт заробляли 80-120 ц/га зеленої маси гречки. Таким чином, за два вегетації у ґрунт надійшло 280-340 ц/га надземної маси гречки, тобто в 2,1 рази більше, порівняно з відомим способом. В роки, коли погодні умови дозволяють провести сидерацію в три цикли, надходження надземної маси сягає 320-390 ц/га, що майже в 2,5 рази більше за найближчий аналог.

(19) **UA** (11) **67603** (13) **U**

Таблиця

Урожайність надземної маси залежно від способу сидерації (ц/га)

Показники	Сидерація за найближчий аналог	Сидерація за пропонованим способом		
		перше заробляння	друге заробляння	третє заробляння
Урожайність надземної маси, ц/га	125-150	200-220	80-120	40-50
За два цикли, ц/га	125-150	280-340		
За три цикли, ц/га	125-150	320-390		

Спосіб здійснюється наступним чином. Поле, яке відведено під сидерацію, весною в оптимальні агротехнічні строки засівають гречкою. В період максимального розвитку культури надземну масу подрібнюють і заробляють у ґрунт. Насіння гречки, яке опало, проростає, і через декілька тижнів проводять повторне заробляння у ґрунт надземної маси. Після цього насіння може зійти ще один раз, і надземну масу заробляють за третім циклом. Спосіб дозволяє збільшити надходження органіки до ґрунту.

Приклад. В 2008 році в ПП «Агроєкологія» Шишацького району Полтавської області на полі площею 90 га була висіяна гречка. Частину поля (30 га) відвели під сидерацію у фазу початку цвітіння, що відповідало найближчому аналогу. На іншій частині поля (60 га) сидерацію проводили

пізніше, у фазу цвітіння - плодоутворення, що підпадало під спосіб, що заявляється.

В результаті обліків було встановлено, що на поле площею 30 га урожай надземної маси, що був зароблений у ґрунт, становив 95 ц/га. На іншій частині поля (60 га) урожайність надземної маси становила 180 ц/га після першого заробляння. Через певний час насіння, що опало, проросло і утворило досить щільний травостій. Під час його заробляння у ґрунт урожайність становила 85 ц/га, що у сумі складало 265 ц/га. За третім циклом врожайність була 25 ц/га, а разом за три рази - 290 ц/га.

Таким чином, сидерація гречки пропонованим нами способом дозволяє підвищити ефективність сидерації за рахунок надходження у ґрунт більшої кількості рослинних решток гречки.